

Kansalaisopistojen liitto KoL

SELVIÄ SUOMESSA -KURSSIKONSEPTI OPISTON OPETUSOHJELMAAN

Lilli Rasilainen

18.4.2018

SELVIÄ SUOMESTA-KURSSIKONSEPTI

- Selviä Suomessa-kurssikonsepti on tarkoitettu maahanmuuttajien koulutukseen vapaassa sivistystyössä.
- Konsepti on tarkoitettu kansalaisopistojen opettajien käyttöön. Se on opettajan tukimateriaali, jota voi työstää omalle ryhmälleen sopivaksi.
- Kurssikonseptin avulla voi opettaa perustietoa Suomesta, suomalaisista ja suomalaisesta yhteiskunnasta sekä täällä elämisestä ja arjen asioinnista.

Selviä Suomessa -kurssikonsepti

Käyttöohjeet ja tekijänoikeudet

Osa 1: SUOMI JA SUOMALAISET

Osa 2: ARJEN TAIDOT SUOMESSA

Osa 3: KOULUTUS JA TYÖ
SUOMESSA

palautekysely

Sivukartta

Selviä Suomessa -kurssikonsepti

Mikä on Selviä Suomessa -kurssikonsepti?

Mikä on Selviä Suomessa -kurssikonsepti ja mihin sitä voi käyttää?

- Selviä Suomessa -kurssikonsepti on tarkoitettu vasta Suomeen tulleiden tai muista syistä Suomi-tietoa tarvitsevien maahanmuuttajien koulutukseen vapaassa sivistystyössä.
- Kurssikonseptia tai sen osia voi hyödyntää myös muussa maahanmuuttajakoulutuksessa, esimerkiksi kotoutumiskoulutuksessa.
- Kurssikonseptin avulla voi opettaa perustietoa Suomesta, suomalaisista ja suomalaisesta yhteiskunnasta sekä täällä elämisestä ja arjen asioinnista.
- **Kyseessä ei ole suomen kielen vaan Suomen yhteiskuntatiedon kurssikonsepti, joka toimii opettajan ideapankkina ja tuki- sekä taustamateriaalina.** Jokainen opettaja voi poimia materiaalista omalle ryhmälleen sopivia aiheita ja tehtäviä.
- Materiaalia ei ole laadittu millekään tietylle kielitaitotasolle, koska kyseessä on opettajan tukimateriaali, jota hän voi tuottaa ja soveltaa omalle ryhmälleen sopivaksi.

Selviä Suomessa -kurssikonseptin sisältö

Kurssikonsepti on jaettu kolmeen osaan ja se käsittelee:

1. Suomea maana ja suomalaisia
2. Arjessa tarvittavia, esimerkiksi asumiseen tai suomen kielen opiskeluun liittyviä taitoja
3. Työtä ja koulutusta Suomessa

Kurssikonsepti sisältää:

- sisältöehdotuksia jokaiseen yksittäiseen aihealueeseen, joita voit käsitellä haluamallasi tavalla
- ohjeistuksilla varustetun linkkilistan, josta saat tarvitsemaasi opettajan taustamateriaalia tai kuva-, teksti- ja

www.kansalaisopistojenliitto.fi/sesu

Kurssiavain: **opistot**

Osa 1: SUOMI JA SUOMALAISET

Suomi ja suomalaiset

Tämä osa sisältää perustietoa Suomesta ja suomalaisista.

- [Suomen maantietoa](#)
- [Suomen ilmasto ja vuodenajat](#)
- [Suomen väestö](#)
- [Suomalaiset juhlat ja perinteet](#)
- [Suomalainen ruoka- ja juomakulttuuri](#)
- [Suomalaisia tapoja](#)
- [Suomen historia lyhyesti](#)
- [Suomen yhteiskuntajärjestelmä](#)

Osa 2: ARJEN TAIDOT SUOMESSA

Arjen taidot Suomessa

Tämä osa sisältää arjen perusasioihin liittyviä teemoja.

- [Asuminen Suomessa](#)
- [Hätätilanteet ja turvallisuus kotona ja liikenteessä](#)
- [Suomen kielen opiskelu](#)
- [Ruoka, hyvinvointi ja terveys sekä oman talouden hoito](#)
- [Miltä tuntuu muuttaa ja kotoutua toiseen maahan?](#)
- [Harrastukset ja vapaa-aika Suomessa](#)

Osa 3: KOULUTUS JA TYÖ SUOMESSA

Koulutus ja työ Suomessa

Tämä osio sisältää perustietoa työstä ja koulutuksesta Suomessa.

- [Koulutus Suomessa](#)
- [AmmatINVALINNASTA](#)
- [Työnhaku Suomessa](#)
- [Suomalaisesta työelämästä](#)
- [Suomalainen työkuultuuri](#)

KONSEPTIN SISÄLTÖ

- sisältöehdotuksia jokaiseen aihealueeseen, joita voi käsitellä haluamallaan tavalla
- ohjeistuksilla varustettu linkkilista, josta saa tarvitsemaansa opettajan taustamateriaalia tai kuva-, teksti- ja videomateriaalia sekä lisäinfoa opetukseen
- tehtäviä
- teemakohtaisia keskustelukysymyksiä

Asuminen Suomessa

- Miten löydät asunnon Suomessa? Asuntoja voi etsiä netistä, esim. www.etuovi.com, www.vuokraovi.com, www.oikotie.fi/asunnot
- Vuokra-asunnosta tehdään kirjallinen vuokrasopimus, josta sekä vuokralainen että vuokranantaja saa oman kopion.
- Asuipa vuokralla tai omistusasunnossa, taloyhtiössä on asumista koskevat säännöt, joihin kannattaa tutustua. Jos sääntöjä ei noudata, voi äärimmäisessä tapauksessa saada hädän eli joutua muuttamaan asunnosta pois. Säännöt koskevat mm. meteliä, yhteisten tilojen kuten rappukäytävän, roskakatoksen, pesutuvan ja saunan käyttöä, yörauhaa ja sitä, kuka korjaa asunnossa ilmeneviä vikoja.
- Vuokra-asunto on pidettävä hyvässä kunnossa ja siistinä sekä omaa käyttöä että seuraavaa asukasta varten. Jos jättää asunnon sotkuiseen kuntoon pois muuttaessa, pitää maksaa taloyhtiölle asunnon siivoamisesta.

LINKKEJÄ

[Beginner's guide to Finland-video 1. muutto Suomeen](#)

Maahanmuuttoviraston englanninkielinen lyhytvideo Suomeen muuttamisesta. Voin näyttää kurssilaisille tai katsoa itse ja saada ideoita opintosisällöiksi.

[arabinkielinen versio](#)

[arabiankielinen versio](#)

[Asuminen Suomessa](#)

Infopankin asumiseen liittyvät teemasivut, paljon käytännön tietoa asumisesta.

[Vuokra-asumisen selkokielineen opas](#)

Kuluttajaliiton julkaisema opas vuokralaiselle ja vuokranantajalle selkosuomeksi.

[Asumisen opas maahanmuuttajille](#)

Tampereen kaupungin tuottama asumisen opas maahanmuuttajille. Sanasto, vinkkejä, muistilistoja.

[Selkeä testi, jossa voi tarkistaa, kuka korjaa asunnon viat.](#)

Ylen ihminen ja yhteiskunta-sarjaa, testaa tietosi siitä, kenen vastuulla minkäkin vian korjaus on.

[Lyhyitä tietoiskuvideoita asumiseen liittyen](#)

Suomen Paikallaisavun videoita youtubessa. Aiheina mm. vuokaostoksille meno, sähköt, sulakkeet ja

KESKUSTELUKYSYMYSKYSIA

1. Millaisessa asunnossa asut? Montako huonetta siinä on? Piirä asuntosi (huoneet, huonekalut, ikkunat, ovet).
2. Asutko kerrostalossa, rivitalossa vai omakotitalossa?
3. Kerro, mitä kautta itse löydät ensimmäisen asuntosi Suomessa?
4. Pohdikkaa, kehen olla yhteydessä, kun asunnossa jokin menee rikki. [Linkkimateriaalin](#) pohjalta, kuka on vastuussa mistäkin.
5. Suomalaiset asuntoilmoitukset netistä: mitä tarkoittaa "3h+k", "vap.sop.muk.", "ty/ki/oki" jne?
6. Miksi Suomessa kierrätetään ja lajitellaan jätteitä?
7. Millaisia kokemuksia sinulla on kierrätyksestä ja jätteiden lajittelusta?
8. Jaa ryhmän kanssa paras sähkön-,/energia- tai vedensäästövinkkiisi?

TEHTÄVIÄ

PAIKALLIS TIE TOPAKETTI

Kerää paikallisopas omasta kotipaikkakunnasta opiskelijoille tai keräätkää se yhdessä kurssilaiden kanssa niin, että jokainen hankkii tietoa jostakin palvelusta tai aihealueesta.

Poimi allaolevasta listasta omalle ryhmällesi kaksikolme suurin aihealueet ja etsi verkosta tietoa. Voit tehdä ryhmälle vaikka kyselyn tai pitää keskustelun, jossa käydään läpi, mitä tietoja he eniten tarvitsevat.

- onko paikkakunnallasi maahanmuuttajien neuvontapiste?
- missä sijaitsee:
 - poliisiasema ja

SELVIÄ SUOMESTA-KOHDERYHMIÄ

- kotoutumiskoulutukseen pääsyä odottavat
- kotoutumiskoulutusta käyvät
- työssäkäyvät
- kansainväliset opiskelijat
- suomen kieltä omaehtoisesti opiskelleet/opiskelevat
- kotivanhemmat
- kiintiöpakolaiset ja turvapaikanhakijat

KONSEPTIN KÄYTTÖ

- Voit poimia kokonaisuudesta yksittäisiä omaan kurssiisi soveltuvia osia, tehtäviä ja linkkejä tarpeen mukaan.
- Voit myös käyttää konseptia kokonaisuudessaan, jos kurssisi tuntimäärä on riittävä.
- Kurssikonseptin kolme osaa jakautuvat alateemoihin. Alateemoista voi järjestää eri mittaisia kursseja sen mukaan, kuinka paljon opetustunteja on käytettävissä.
- Poimi konseptin osista ja niiden alateemoista sopiva kokonaisuus juuri sinun opetusryhmällesi. Eri alateemat voivat olla relevantteja eri kohderyhmille.
- Alateemojen tekstit ovat kurssien sisältöehdotuksia. Jokainen opettaja voi valita niistä omalle ryhmälleen sopivia sisältöjä ja linkkejä.

MISSÄ SELVIÄ SUOMESSA –KONSEPTIA VOI KÄYTTÄÄ?

- vapaan sivistystyön iltakurssit
- UMAKO-kurssit
- kielikahvilat
- opiston infotapahtumat maahanmuuttajille
- kohtaamiskahviloiden teemaillat

MILLÄ KIELELLÄ KURSSIN VOI PITÄÄ?

- Jos aiot pitää Selviä Suomessa -materiaalin pohjalta vapaan sivistystyön kurssin tai infoillan vasta maahan tulleille, mieti kohderyhmän mukaan, millä kielellä kurssi pidetään.
- Paikkakunnilla, joilla on paljon kansainvälisiä korkeakouluopiskelijoita, kurssin voi pitää englanniksi.
- Suomen kieltä omaehtoisesti opiskelevat saattavat hyvinkin pystyä osallistumaan suomenkieliselle Selviä Suomessa -kurssille.
- Kiintiöpakolaiset tai turvapaikanhakijat kaipaavat todennäköisesti omakielistä kurssia. Rekrytoi omakielinen opettaja tai käytä tulkkia. Jos käytät tulkkia, muista, että kunkin aiheen käsittelylle varattu aika pitää tuplata.

Asuminen Suomessa

- Miten löydät asunon Suomessa? Asuntoja voi etsiä netistä, esim. www.etuovi.com, www.vuokraovi.com, www.oikotie.fi/asunnot
- Vuokra-asunnosta tehdään kirjallinen vuokrasopimus, josta sekä vuokralainen että vuokranantaja saa oman kopion.
- Asuipa vuokralla tai omistusasunnossa, taloyhtiössä on asumista koskevat säännöt, joihin kannattaa tutustua. Jos sääntöjä ei noudata, voi äärimmäisessä tapauksessa saada häädön eli joutua muuttamaan asunnosta pois. Säännöt koskevat mm. meteliä, yhteisten tilojen kuten rappukäytävän, roskakotoksen, pesutuvan ja saunan käyttöä, yörauhaa ja sitä, kuka korjaa asunnossa ilmeneviä vikoja.
- Vuokra-asunto on pidettävä hyvässä kunnossa ja siistinä sekä omaa käyttöä että seuraavaa asukasta varten. Jos jättää asunon sotkuisen kuntoon pois muuttaessa, pitää maksaa taloyhtiölle asunon siivoamisesta.

KESKUSTELUKYSYMYKSIÄ

- Milaisessa asunnossa asut? Montako huonetta siinä on? Piirä asuntosi (huoneet, huonekalut, ikkunat, ovet).
- Asutko kerrostalossa, rivitalossa vai omakotitalossa?
- Kerro, mitä kautta itse löysit ensimmäisen asuntosi Suomessa?
- Pohtikaa, kehen olla yhteydessä, kun suunnosta joihin menee rikki. [Linkkimateriaalin](#) pohjalta, kuka on vastuussa mistäkin.
- Suomalaiset asuntoilmoitukset netistä: mitä tarkoittaa "3h+k", "vap.sop.muk.", "rt/kt/okt" jne?
- Miksi Suomessa kierrätetään ja lajitellaan jätteitä?
- Milaisia kokemuksia sinulla on kierrätyksestä ja jätteiden lajittelusta?

LINKKEJÄ

Kierrätys, lajittelu ja energiansäästö

- Suomessa asumisesta syntyviä jätteitä lajitellaan ja kierrätetään.
- Tarkoituksena on säästää rahaa, energiaa ja raaka-aineita ja suojella ympäristöä.
- Suomessa pyritään säästämään energiaa ei ainoastaan teollisuudessa tai julkisissa kohteissa vaan myös kotona.
- Energiaa, sähköä ja vettä voi säästää kodissa monin tavoin.
- Linkkien oppaista saat hyvän yleiskatsauksen kierrätykseen, lajitteluun ja energiansäästöön.

LINKKEJÄ

[Maahanmuuttajan ympäristöopas](#)

Aiheena mm. lajittelu, kierrätys ja jokamiehen oikeudet, julkaisija Ekokumppanit oy.

[Vinkkejä asumiseen -opas](#)

Kierrätyskeskuksen pdf-opas, jossa ohjeita hyvään asumiseen naapureiden kanssa, kodin kunnossapitoon ja rahan ja ympäristön säästämiseen. Saatavilla seuraavat kieliversiot: suomi, englanti, arabia, somali, sorani, venäjä.

TEHTÄVIÄ

PELI

[Energiankulutuspelejä](#)

WWF:n materiaalia. 12 korttia arjen toimintojen energiankulutuksesta. Laita kortit järjestykseen sen mukaan, minkä toiminnon arvelet vievän eniten energiaa. Tulostus kaksipuoleisena. Tiedostossa on mukana tehtävän oikea ratkaisu.

TEHTÄVÄPAKETTEJA

[Arjen ympäristöteot-tehtäviä](#)

Vision Kielipuu-materiaali maahanmuuttajien ympäristökasvatukseen. Runsaasti tulostettavia tai ruudulta katsottavia tehtäviä esim. kierrätykseen, energiansäästöön ja ympäristönsuojeluun liittyen.

[Oma lähiympäristösi -tehtäviä](#)

Vision Kielipuu-materiaali maahanmuuttajien ympäristökasvatukseen. Runsaasti tulostettavia tai ruudulta katsottavia tehtäviä, omaan lähiympäristöön liittyvät tehtävät soveltuvat alkaen A1-kielitasolle. Niissä tarkastellaan omaa lähiympäristöä toiminnallisina menetelmin.

[Asumiseen liittyvä tehtäväpaketti](#)

Helsingin aikuisopiston asumiseen liittyvä Sukellus Suomeen- kokonaisuuden tehtäväpaketti, kuvia ja harjoituksia. Asuminen, järjestyssäännöt, jätteiden lajittelu.

<https://www.youtube.com/user/VertaisKoto/videos>
Tietoiskuvideoita, asuminen

Suomalaisia tapoja

Esittele suomalaisia tapoja ja käyttäytymissääntöjä. Aloita tiedustelemalla opiskelijoilta, mitä suomalaisia tapoja he tietävät ja millaisissa tilanteissa ovat niihin törmänneet. Alla esimerkkejä tavoista.

- Suomalaisista ajatellaan usein, että he ovat ujoja, hiljaisia ja varautuneita. Suomessa onkin usein tapana, että moneen muuhun maahan verrattuna esiinnyttäen hillitysti ja asiallisesti. Uusiin ihmisiin tutustutaan hitaammin ja varovaisemmin.
- Monet suomalaiset vaikuttavat ulkomaalaisista hiljaisilta ja puhuvat vasta, kun heillä on asiaa. Monet suomalaiset eivät paljon small talkia harrasta vaan menevät suoraan asiaan. Tämä saattaa vaikuttaa työkeältä siihen tottumattomalta.
- Suomalainen keskustelu on usein vuorottaista: toinen puhuu ja toinen kuuntelee. Keskeyttäminen on epäkohteliasta. Kun toinen puhuu, toinen on hiljaa. Myös keskustelun väleissä saattaa olla hiljaisia taukoja, eikä se tarkoita, että jokin on vialla. Keskustellessa on tärkeä katsoa silmiin. Eleitä ja ilmeitä suomalainen käyttää hillitysti.
- Suomalainen ei mielellään puutu toisten asioihin eikä kysele kovin henkilökohtaisia kysymyksiä, jos ei tunne keskustelukumppania hyvin.

LINKIT

[Artikkeli siitä, miten muut näkevät suomalaiset](#)

Yhteishyvä-lehden nopealukuinen juttu Suomeen muualta muuttaneiden näkemyksistä siitä, millaisia suomalaiset ovat.

[Mikä arabiankielisiä ihmetyttää Suomessa? -lehtijuttu](#)

IS-artikkeli Finnish Affairs-facebookryhmästä, jossa arabiankieliset kyselevät heitä askarruttavista asioista Suomessa.

[Finnish Nightmares- sarjakuva](#)

Karoliina Korhosen humoristista sarjakuvaa suomalaisuudesta.

[Ylen Supisuomea-sarjan osa 9.](#)

Ohjelmasarja, jossa esitellään Suomea kuvin, videoin ja tekstein. Tässä osassa on tavoista ja juhlista, lyhyitä videoita, kuvia ja tekstiä.

[Suomalainen tapakulttuuri -teksti](#)

Infopankin sivuilta. Yleistä suomalaisesta tapakulttuurista, tiivis teksti tausta-aineistoksi.

KESKUSTELUKYSYMYKSIÄ

1. Millaisia suomalaiset ovat?
2. Millaista on ihmisten välinen kanssakäyminen Suomessa?
3. Onko sinulla suomalaisia ystäviä? Missä tutustuit heihin? Mitä tykkäät jutella tai tehdä heidän kanssaan?
4. Millaisia tyypillisiä suomalaisia kohteliasuussääntöjä ja tapoja olet huomannut?
5. Miten esimerkiksi toimit, kun haluat jäädä seuraavalla bussipysäkillä pois ja istut ikkunapenkillä?

Opettajalle taustaksi:

Yle uutisten [Suomalainen bussissa-](#)artikkeli siitä, miten suomalaisen on vaikea sanoa vierustoverille, että jää seuraavalla pysäkillä pois.

[Kuva suomalaisista bussipysäkillä](#)

TEHTÄVÄ

VIDEO JA KESKUSTELUA

Katsokaa jokin Suomalainen juttu -video ja keskustelkaa siitä omien kokemustenne perusteella. Oletko törmännyt videoissa esitettyihin tilanteisiin? Mitä ajattelet niistä? Miten itse toimisit näissä tilanteissa?

[Suomalaiset tavat: kättely -video](#)

Lyhyt Suomalainen juttu-sarjan (Yle) video kättelytavoista Suomessa.

[Suomalainen ja koirat -lyhytvideo](#)

Lyhyt Suomalainen juttu-sarjan (Yle) video siitä, kuinka tärkeitä koirat ovat suomalaisille.

[Suomalaisten tilantarve: Suomalainen hississä -video](#)

Lyhyt Suomalainen juttu-sarjan (Yle) video suomalaisten tilantarpeesta.

https://yle.fi/uutiset/osasto/selkouutiset/suomi_100_suomalainen_juttu_kattely/9420177

https://yle.fi/uutiset/osasto/selkouutiset/suomi_100_suomalainen_juttu_hissi/9512833

https://yle.fi/uutiset/osasto/selkouutiset/suomi_100_suomalainen_juttu_koira/9631423

Koulutus Suomessa

- Suomessa on maa, jossa ihmiset ovat keskimäärin korkeasti koulutettuja. Suomessa on vain vähän työtehtäviä, joihin pääsee ilman koulutusta. Osaan ammateista on tiukat pätevyysvaatimukset.
- Suomessa lapset aloittavat koulun 7-vuotiaina. Sitä ennen he ovat saaneet esiopetusta esikoulussa. Esiopetuksessa valmistaudutaan koulunkäyntiin opettelemalla koulunkäyntitaitoja.
- Suomalaisilla lapsilla on oppivelvollisuus, joka tarkoittaa, että heidän on käytävä peruskoulua 9 vuotta.
- Peruskoulun jälkeen nuori voi hakeutua opiskelemaan suoraan ammattiin ammattiopistoon tai jatkaa yleissivistäviä opintoja lukiossa.
- Lukion jälkeen voi hakea yliopistoon tai ammattikorkeakouluun. Yliopisto-opinnot kestävät noin 5 vuotta ja ammattikorkeakouluopinnot 4 vuotta.
- Suomalainen koulu on ilmainen sitä käyväille. Oppilaitoksia ja korkeakouluja rahoitetaan verovaroin.
- Myös aikuisena voi opiskella uuteen ammattiin tai täydentää ammattitietämystä lisäopinnoilla.

KESKUSTELUKYSYMYKSIÄ

1. Keskustelkaa ryhmässä, millaisia kouluja kukakin on käynyt.
2. Kerro, millä aloilla oman perheen ja suvun jäsenet työskentelevät.
3. Millä alalla haluaisit itse työskennellä?
4. Puhukaa siitä, miten Suomessa hakeudutaan erilaisiin opintoihin.

Miten hakeudut opiskelemaan Suomessa?

- Suomessa myös aikuiset voivat opiskella perusopetuksessa, lukiossa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa.
- Monet oppilaitokset tarjoavat erityisesti aikuisille suunnattuja opiskelumahdollisuuksia, joita voi suorittaa työn ohella esimerkiksi iltaisin tai etäopintoina.
- Suomessa on myös paljon ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia, joissa nimenomaan aikuiset voivat suorittaa erilaisia ammatillisia tutkintoja.
- Näiden lisäksi aikuiset voivat opiskella vapaan sivistystyön oppilaitoksissa tai TE-hallinnon työvoimakoulutuksissa.
- Opintoihin voi hakeutua joko Opintopolku.fi-sivustolla tai suoraan oppilaitosten kotisivuilla.
- Jotta menestyisi opinnoissaan, on osattava riittävän hyvin suomea. Tarkat kielitaitovaatimukset kannattaa kysyä suoraan oppilaitoksesta. Niissä pääsykokeisiin sisältyy suomen kielen koe.
- Suomessa on tarjolla eri oppilaitoksissa myös englanninkielisiä tutkinto-ohjelmia. Niihin päästäkseen on todistettava riittävän hyvä englannin kielen taito.
- Vaikuttavasti Suomessa asuvalle on olemassa erilaisia tapoja rahoittaa opinnot: opintotuki, aikuiskoulutustuki, toimeentulotuki, opintolaina, työttömyyspäiväraha.

TEHTÄVÄ

Koulutusasteet:

[koulutusjarjestelma.png_896,3 kt](#)

Kuvassa on Suomen koulutusjärjestelmä. Kansalaisopistot kuuluvat vapaaseen sivistystyöhön, joka on erillinen osa koulutusjärjestelmää varsinaiden koulutusasteiden ohella.

Esittele suomalainen koulutusjärjestelmä kuvan avulla. Vertailkaa, millaisia yhtymäkohtia suomalaisella järjestelmällä on ryhmäläisten kotimaiden koulutusjärjestelmään. Jokainen voi myös piirtää oman maansa koulutusjärjestelmän. Kerro, minkä ikäisenä Suomessa opiskellaan milläkin koulutusasteella.

- Suomalaisilla työmarkkinoilla arvostetaan koulutusta. Useimpiin työtehtäviin vaaditaan ainakin jonkunlainen, usein pitkään koulutus. Ihmiset ovatkin Suomessa kansainvälisesti vertailtuna korkeasti koulutettuja.
- Suomessa puhutaan paljon myös elinikäisestä oppimisesta. Ei riitä, että nuorena koulutautuu johonkin ammattiin, vaan osaamistaan on päivitettävä ja täydennettävä läpi työuran. Sitä varten on tarjolla monenlaisia työn ohessa suoritettavia täydennys- tai lisäkoulutuksia.
- Monet vaihtavat jossain vaiheessa työuraa kokonaan alaa, koska vanhalla alalla ei ole enää töitä tai koska heitä alkaa kiinnostaa jokin muu ala.
- Tieto- ja viestintätekniikan ainakin jonkun tasoinen osaaminen on lähes joka alalla tärkeää.
- Aiemmin Suomessa ihmiset saattoivat olla samalla työnantajalla todella pitkään. Nykyään on yhä tyypillisempää, että työsuhteet ovat lyhyempiä ja osin osa-aikaisia. Koska työpaikat vaihtuvat useammin, on yhä tärkeämpää osata markkinoida itseään tehokkaasti uutta työpaikkaa hakiessa.
- Nykyään suurin osa työntekijöistä työskentelee Suomessa palvelualoilla. Aiemmin suuria aloja olivat maatalous ja teollisuus.
- Tällä hetkellä eniten pulaa työntekijöistä on sosiaali- ja terveydenhuollon alalla ja rakennusalalla.

TEHTÄVÄ

VIDEOT

Katsokaa jokin allaolevista videoista ja keskustelkaa. Mitä ajatuksia video herätti suomalaisesta työelämästä?

[Työssä siivoajana](#) -lyhytvideo

[Työssä hoitajana](#) -lyhytvideo

[Työssä tutkijana](#) -lyhytvideo

[Toisissa bussikuskinä](#) -lyhytvideo

Työterveyslaitoksen videosarja maahanmuuttajista töissä Suomessa. Osassa suomipuhe ja englanninkieliset tekstit, osassa päinvastoin.

LINKKEJÄ

[Vinkkilista, miten voit estää ongelmia työpaikalla](#)

SAK:n maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta-materiaali. Vinkkilista on saatavilla useilla eri kielillä.

[Työelämäsanasto](#)

Peruskäsitteiden sanasto esitemuodossa. Monika-naiset-liiton tekemä.

[Toisissa Suomessa -tietoa maahanmuuttajille työelämästä 13 kielellä](#)

Työterveyslaitoksen ohjeita ja tulostettavia pdf-oppaita työelämäaiheesta eri kielillä: viro, arabia, venäjä, thai, vietnam, sorani, somali, saksa, ruotsi, ranska, kiina, englantti, suomi.

[Työelämä tietoa maahanmuuttajille -teksti- ja tehtävä sivusto](#)

SAK:n Petmo-hankkeesta toteutettu, osa Työelämän verkko-opistoa. Työelämäsanastoa ja -tietoa. Pitää osata hyvää suomea.

[Videosarja, jossa kerrotaan suomalaisesta työelämästä](#)

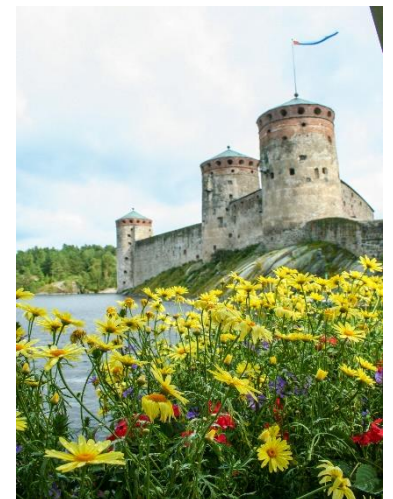
STTK:n Suomi kodiiksi-lyhytvideosarja suomalaisesta työelämästä. Suomenkielinen puhe, tekstitys arabiaksi tai englanniksi. Suomenkielinen puhe ei ole selkokielistä, on osattava aika hyvin suomea, että ymmärtää. [Johdantovideo osin arabiankielisenä](#)

[Millä aloilla on tulevaisuudessa töitä -esite](#)

ELY-keskusten esite, jossa esitellään tulevaisuuden työmarkkinoita. Keskustelulle annetaan ajatuksia.

KESKUSTELU

- Mille kohderyhmille tarvitset tätä materiaalia?
- Millaisille kursseille se opistossasi soveltuisi?
- Mistä aihepiireistä erityisestä tarvitsisit tietoa ja tehtäviä?

LISÄTIETOJA

Lilli Rasilainen
Hankesuunnittelija
Kansalaisopistojen liitto
044 727 1904
lilli.rasilainen@kansalaisopistojenliitto.fi

Selviä Suomessa-kurssikonsepti
www.kansalaisopistojenliitto.fi/sesu

- Kurssiavain: **opistot**

Monikulttuurisuuden kohtaaminen kansalaisopistoissa
www.kansalaisopistojenliitto.fi/mkk